

Bornholmeren (1951-1989) - Fredag den 4. marts 1983

- avisartiklens tekst transskriberet til wordtekst for tydelighed -

22 bornholmer-malere på en stor udstilling i Jylland

Vejen kunstmuseum
udstiller den bornholmske
billedkunst fra 17. marts
til 17. april

1

Siden guldaldermalerne - de i øjeblikket meget omtalte Eckersbergs læringe - har landskabsmaleriet spillet en stor rolle i den danske malerkunsts udvikling. Faktisk har de afgørende udviklinger - i hvert fald op til mellemkrigsårene - været knyttet til bestemte landsdele, hvor de banebrydende malere fandt deres motiver.

Man behøver blot i nogenlunde historisk rækkefølge at minde om Skagensmalerne, Fynboerne, Bornholmermalerne og lidt senere Odsherredmalerne.

Ved hjælp af disse fire lokaliteter kan man groft sagt skrive en historie om dansk malerkunst i de sidste hundrede år.

Efter 2. Verdenskrig er billedet blevet betydeligt mere flimrende. Eller i hvert fald ikke så lokalt overskueligt

2

Fordi udviklingen kan knyttes til de nævnte lokaliteter, betyder det dog ikke nødvendigvis, at kunstnerne der har arbejdet med den samme opfattelse. Af en eller anden mere udefinerlig grund har de imidlertid på nogenlunde de samme tider søgt de samme steder hen. Til de samme landskaber og det samme lys. Som de så har forarbejdet vidt forskelligt.

Fra 17. marts til 17. april har Vejen Kunstmuseum påtaget sig den ganske imponerende opgave at præsentere en udstilling, som de benævner "Bornholmer-malere". I alt er 22 kunstnere præsenteret på udstillingen. De ni af dem er afdøde, mens de tretten heldigvis stadig er sprællevende.

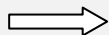
Fastholder man ovenstående med, at den danske malerkunsts udvikling inden 2. Verdenskrig var knyttet til forskellige lokalområder, så er det indlysende, at de tretten nulevende typisk - i hvert fald for de yngres vedkommende - ikke er så lette at lokalfæstne som tilfældet er med de afdøde, hvor man blot man hører navnene, kommer til at tænke på Bornholm.

De afdøde, som er repræsenteret på udstillingen i Vejen, er alle i folks bevidsthed repræsentanter for »Bornholmerskolen«. Dette begreb som i virkeligheden er uden synderligt indhold. Bortset fra ø-fællesskabet.

Navnene

Det er Oluf Høst fra Gudhjem, Olaf Rude fra Allinge, Kræsten Iversen fra østkysten, Edvard Weie fra Christiansø. Niels Lergård fra Gudhjem, Sigurd Vasegård med Bokul-områdets særegne nordisk mytologiske landskab, Karl Isakson fra Christiansø, Helge Nielsen fra Listed og Niels Østergård fra Olsker-kanten.

Denne afdeling på udstillingen har museet i Vejen fået i værk ved hjælp af sin egen samling og desuden ved lån fra andre jyske kunstmuseer. Af de nulevende malere, som altså på undtagelser nær næppe er typiske i den gamle bornholmske forstand, er følgende tretten:

Helge Ernst, Bornholms Museums kunstneriske konsulent, som i øvrigt arbejder på en bog om malerne på Bornholm, Peder A. Gilkjær fra Nordlandet, Paul Hauch-Fausbøll, Rønne som hovedsageligt gennem årene har malet i Gudhjem, Pipin Henderson fra Nordlandet, Mogens Hertz fra Gudhjem, Paul Høm fra Gudhjem, Søren Kjærsgård, der efter en snes år i Østermarie, nu bor i København, Dominique Bonnaud Magnussen og Mogens Magnussen fra Christiansø, Hanne Mailand fra Allinge, Paul Stoltze fra Olsker, Niels Sylvest fra Rø og Ingelise Westman fra Gudhjem. Museumsleder Sv. Holm Larsen fortæller, at en udstilling om billedkunst fra Bornholm længe har været på ønskesedlen. Ganske flatterende, da der næppe er samme interesse for jyske kunstnere på Bornholm. Vejen Kunstmuseum holder omkring fem større udstillinger årligt - måske en ide for det bornholmske kunstmuseum. Rimeligt tilfredsstillende kunstudstillinger på Centralbiblioteket er simpelthen en umulighed.

Vejen Kunstmuseum stræber efter et varieret årsprogram, der belyser dansk billedkunst. I dette program, som bornholmerudstillingen er en del af, er allerede indgået »Malere fra Ribe Amt«, »Kunst fra Sønderjylland«, »Billedkunst fra Vendsyssel«. »Fynske malere« og »Færø-inspirationer«.

Høst-foredrag

Femiseringsaftenen for den bornholmske udstilling vil i øvrigt blive afsluttet med et causeri og farvelysbilleder om Oluf Høst ved museumsleder Sv. Holm Larsen. I dette indgår lysbilledmateriale fra et besøg på Bornholm i 1982, fra Louisianas mindeudstilling om Høst i 1966 samt billeder fra forskellige danske kunstmuseer.

Når en så relativt lille by som Vejen har et kunstmuseum, så beror det på, at maleren og keramikeren Niels Hansen Jacobsen var født i byen. Han overlod alle sine billedhuggerværker til museet i 1923. Det kom til at ligge på en grund, der havde hørt til hans faders gård. Vejen Kommune byggede museet, og forskellige egnsforeninger har ydet tilskud.

Samlingen

I øvrigt præger to af Hansen Jacobsens kunstner venner Jens Lund og Ejner Nielsen museets samlinger. Museets malerisamling rummer hovedværker af Ejner Nielsen, der udover i en lang periode at være professor på kunstakademiet, har leveret nogle af dansk kunsthistories mest gribende værker i en art streng symbolisme. I øvrigt er det ham, der har lavet mosaikkerne under Stærekassen på Kongens Nytorv.

Endelig skal det nævnes, at Vejen Kunstmuseum er i besiddelse af en ganske righoldig samling af dansk nutidskunst. Den spænder fra L. A. Ring og Hammershøj til Asger Jorn og Richard Mortensen. Det er i øvrigt den vist på østlige kanter ret glemte Hansen Jacobsen, der har lavet den bemærkelsesværdige og på en måde både groteske, humoristiske skulptur «Troid vejrer kristenkød» på pladsen foran Vejen Museum, som de fleste må kende fra fotografier.

pt